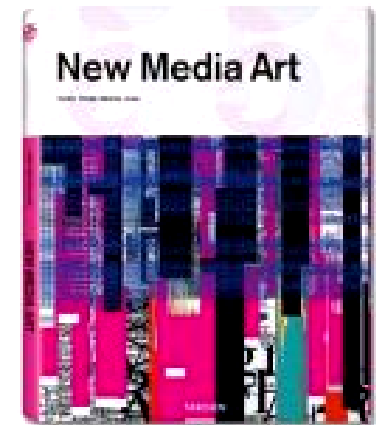

Úvod do studia interaktivních médií II

Jaro 2011

Úvod do studia IM II

...The advent of the internet as a popular medium catalyzed a global art movement that began to explore the cultural, social, and aesthetic possibilities of such new communication technologies — the web, CCTV surveillance cameras, cell phones, hand-held computers, and GPS devices. **Focusing on New Media art as a specific art historical movement**, this book explores its technologies, thematic content and conceptual strategies. New Media art often involves appropriation, collaboration, and the sharing of ideas and expressions, and frequently addresses issues of identity, commercialization, privacy, and the public domain....

Úvod do studia IM II

- <http://www.potatoland.org/shredder/>
- Mark Napier
- <http://marknapier.com/>

Úvod do studia IM II

- Jak zkoumat nová média?
- Co je nového na nových médiích?
- Míra „novosti“
- Stará média v nové době
- Koncept remediace

Úvod do studia IM II

- **Co je nového na „interaktivitě“ nových médií?**
 - a) Kreativní práce s informacemi
 - b) Interaktivita jako technicky ztělesněná volba uživatele
 - c) „Smrt autora“
 - d) HCI – intervence a kontrola
 - e) Komunikační studia a paradigma „face-to-face“
 - f) Umělá inteligence
 - g) Mediální studia
 - h) Paradigma demokratické změny

Úvod do studia IM II

- **Archeologie interaktivity**
- Archeologie médií

Úvod do studia IM II

● Archeologie médií

- Vliv: M. Foucault: *Archeologie vědění*
- Hlavní představitelé:
Siegfried Zielinsky, Erkki Huhtamo, Friedrich Kittler ...

Úvod do studia IM II

- **Erkki Huhtamo: *Od kybernetizace k interakci: příspěvek k archeologii interaktivity***
- Od automatů k automatizaci
- Počítač „známý neznámý“
- Od „čekající obsluhy“ k „nedočkavému uživateli“

„Interaktivita je součástí postupného vývoje počítačů již od myšlenek ...automatizace, tedy jevu, jenž se na první pohled zdá být jejím protikladem.“

Strategie interaktivity

- **Interaktivita: Ideologie nebo technologie?**
- **B. Brecht nebo A. Turing?**
- “By submitting constant, incessant suggestions for improving the usage of the apparatus for the general good we have to rock the social foundations of this apparatus, to discuss how it is being used to further the interests of a few “ (B. Brecht, 1932)
- “We may hope that machines will eventually compete with men in all purely intellectual fields. But which are the best ones to start with? Even this is a difficult decision. Many people think that a very abstract activity, like the playing of chess, would be best. It can also be maintained that it is best to provide the machine with the best sense organs that money can buy (...) I think both approaches should be tried.” (A. Turing, 1935)

Strategie interaktivity

- **Interaktivita: Otevřené nebo uzavřené systémy?**
- **John Cage nebo Bill Gates?**
- **„bottom-up“ nebo „top-down“?**

Strategie interaktivity

- **Proměna paradigmatu interaktivity:**
- **intermédiá**
- **„otevřené umělecké dílo“ (U. Eco)**
- **J. Cage, Fluxus, happening**
- **Kritika médií a politické hnutí 60. let**

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

- **W. Benjamin**
- aura – reprodukce – fotografie – postfotografie – simulakrum – remediace – umění nových, digitálních médií
- **<<http://www.obsolete.com/artwork/bibliog.html>>.**

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

- Benjaminiana
- Bill Nichols: *Kulturní dílo v době kybernetických systémů*, 1988
- Roger F. Malina: *Digitální obraz: Digitální film: Umělecké dílo v době post-mechanické reprodukce*, 1990
- Douglas Davis: *Umělecké dílo v době digitální reprodukce*, 1995

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

- „[...] posledních sedm dekad ukázalo, že téměř žádná z Benjaminových hlavních předpovědí se nepotvrdila. Aura rozhodně nezmizela, jak Benjamin očekával; ve skutečnosti si oblast umění technické reprodukce spíše podmanila. Film se nevyvinul v kritické médium, o kterém snil; nebo přinejmenším se ním nestal jako médium široce přijímané „masami“. Nakonec mnoho z nás již není zcela přesvědčeno o tom, že Benjaminovo známé politické doporučení – přiklonit se k politickému umění v protikladu k estetizaci politiky – je v dnešní době relevantní či věrohodné“^[1] (Gumbrecht – Marrinan 2003, s. xiv)
- ^[1] „[...] the past seven decades have shown that almost none of Benjamin's central predictions have proven to be right. Aura has definitely not disappeared as Benjamin anticipated; rather, it has actually conquered the field of art's technical reproduction. Film has not developed into the critical medium about which he was dreaming; or, at least, it has not done so as a medium received broadly by "masses". Finally, many of us are no longer completely convinced that Benjamin's notorious political advice-his prescription to opt for a political art against an aesthetization of politics – is pertinent or plausible in our own time” (Gumbrecht – Marrinan 2003, s. xiv).

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

- **Benjaminiana...**
- „estetika/percepce“
- „aparát/montáž“
- „aura/technologie“
- „autenticita/replikace“
- „kritický diskurz/reprezentace“
- „fetiš/rituál“
- „historie/politika“
- „presence/absence“ .

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

- ***Umělecké dílo v době své technické reprodukovatelnosti* (Walter Benjamin, 1936)**
 - Reprodukce uměleckého díla
 - Aura – zmizení aury
 - Sekularizovaný rituál a hodnota autentičnosti
 - Dvojitý vliv fotografie na umění: reprodukce jako všeobecná kulturní praxe, rozpad aury, rozptýlené vnímání umění
 - Fotografie jako umění – umění jako fotografie
 - Výstavní funkce umění
 - Umění reprodukce a politické umění
 - Estetizace politiky a politizace umění

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

- **Re-re-re-re-reprodukce...**
- Fotomontáž
- Readymade
- Sítotiskové série
- Remake, remix, apropiace....

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

- **Re-re-re-re-reprodukce...**
- **Fotomontáž:** fotografie (záznam „reality“) + montáž (model aktivního spol. postoje s revolučním potenciálem „změnit realitu“)
- **Koláž:** „Koláž byla vyvinuta už v Curychu a v New Yorku. Naproti tomu fotomontáž byla berlínské novum. Odcizení fotografie, převrácení věcí, aktuální přítomnosti, v opak, to byla berlínská dimenze. Grosz tento experiment popsal jako změť anoncí, kýlních pásů, obchodních knih a psí výživy, etiket z kořalek, fotografií z ilustrovaných časopisů, starých dopisů a všeho, co bylo rozstříháno a znovu složeno jinak.“(Richter H. Dada 1916 – 1966: dokumenty mezinárodního hnutí. 1969, s. 10)

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

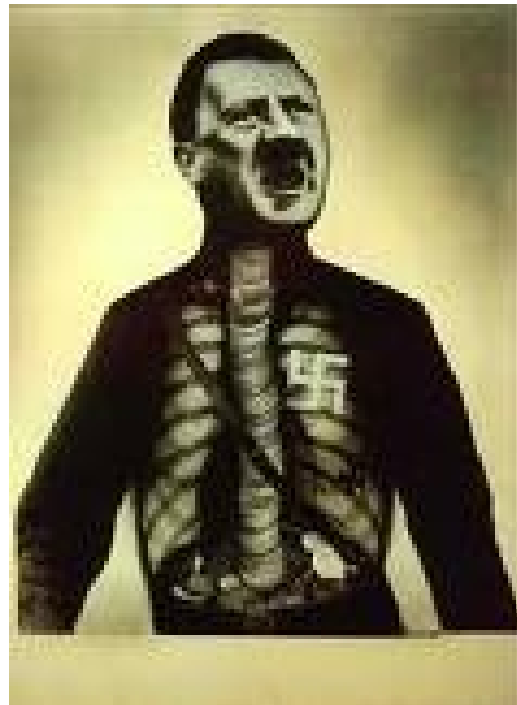
- **Fotomontáž:** Hannah Höchová: Řez dadaistickým kuchyňským nožem poslední německou výmarskou kulturní epochou pivního břicha (1920)
- <http://www.moma.org/explore/multimedia/audios/29/704>

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

Fotomontáž: John Heartfield (Helmut Herzfeld): Nadčlověk Adolf polyká zlato, ale má plechovou hubu (1932)

<http://www.spilberk.cz/?co=john-heartfield-fotomontaze&pg=zobraz>

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

● Re-re-re-reprodukcce...

- **Readymade:** nalezený „materiál“ z umělecké i mimoumělecké produkce se stává prostředkem um. výpovědi.
- **Readymade:** pojem vnesl do umění M. Duchamp
- (1913 – 1. readymade, 1915 – pojem)
- <http://www.understandingduchamp.com/>

Bicycle Wheel, 1913, 1915

1. MD readymade

Sušák lahví, 1914

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

- **Re-re-re-reprodukcce...**

- Pop-art: „umění jako obchod“

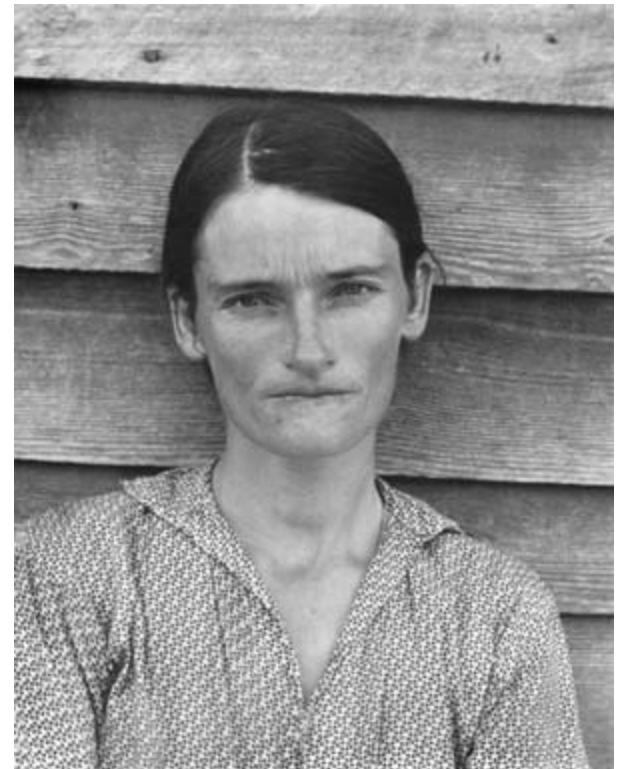

A. Warhol: Marilyn,
1964

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

● Re-re-re-reprodukcce...

- **Neokonceptualistické remaky:** remix, postprodukce, apropiace...= „Kultura užití“ (N. Bourriaud, 2004)
- Walker Evans (1936)
- Sherrie Levineová: After Walker Evans (1979)
- Michael Mandiberg: After Sherrie Levine (2001)
- <http://www.aftersherrielevine.com/>

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

- **Bill Nichols: *Kulturní dílo v době kybernetických systémů*, 1996**
- *„Just as camera has come to symbolize the entirety of the photographic and cinematic processes, the computer has come to symbolize the entire spectrum of networks, systems, and devices that exemplify cybernetic or automated but intelligent behavior.“*
- Kultovní vs. výstavní funkce um. díla
- Mechanická vs. digitální reprodukce díla
- Simulakrum
- Kyborg

Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti

- **Roger F. Malina: Digitální obraz: Digitální film: Umělecké dílo v době post-mechanické reprodukce, 1990**
- Technologie mechanické reprodukce vs. Počítačové technologie = paradigmatická změna
- Počítač: „počítací stroj“: schopný ukládat a zpracovávat data s potenciálem k autonomní tvorbě = adekvátní není teorie médií, ale teorie Umělé inteligence nebo Umělého života.
- Počítač tvoří „rodiny“ estetických výstupů nebo performancí, spojené limity určenými softwarem.
- Počítačové um. dílo není bezprostředně k dispozici lidským smyslům. Jsou to „data a software“, na obrazovce vidíme jeho „projekce“ do formy srozumitelné lidským smyslům.

Důležité pojmy přechodu Benjaminovy studie do novomediálního diskursu

- Algoritmus
- Analogový
- Apropriacce
- Aura
- Digitální
- Médium
- Remediace
- Reprodukce
- Fotografie
- Postfotografie
- Simulakrum
- Technický obraz

Seznam studijní literatury

- Nová média: <http://artlist.cz/index.php?id=149>
- Lister a col. *New Media: A Critical Introduction*, London-New York: Routledge 2003. Kapitola: 1 New Media and New technologies (pasáže zaměřené na rétoriku „novosti nových médií“ a na „interaktivitu“) – viz VR knihovna TIM.
- Huhtamo, E.: *Od kybernetizace k interakci: příspěvek k archeologii interaktivity*. *Teorie vědy XIII/XXVI/2/2004*, s. 5-24. – viz studijní materiály předmětu.
- Daniels, D.: *Startegies of Interactivity*. Dostupné on-line: <http://www.mediaartnet.org/source-text/65/>
- + studijní materiál k předmětu
- Skripta: Horáková, J. *Umělecké dílo v době své technické reprodukovatelnosti*, 2010
- <http://is.muni.cz/elportal/studovna.pl?field=AL;rok=;rec=>